

4 «Урядовий кур'єр» аналізує сильні й слабкі новели законопроекту щодо стимулювання діяльності фермерських господарств

7 Виборчий кодекс України

УРЯДОВИЙ КУР'ЄР

П'ЯТНИЦЯ, 11 ВЕРЕСНЯ 2020 РОКУ

ЦІНА ДОГОВІРНА

№176 (6790)

ЦИТАТА ДНЯ

МАТЕУШ МОРАВЕЦЬКИЙ:

«Північний потік-2» зміцнює могутність Росії, допомагає Путіну напромувати військову силу, залякувати інші країни. Закликаю Німеччину поглянути, що відбувається в Україні й скільки ризиків для неї становить цей проект».

Прем'єр-міністр Польщі про реакцію ЄС на дії Кремля з безкарного, жорстокого й цинічного усунення своїх опонентів

Про відповідальність керівників

ПОРУШЕННЯ КАРАНТИНУ. Міністерству освіти і науки стали відомі факти, коли в окремих містах «червоної» зони порушують умови карантину й не виконують зобов'язання про закриття закладів освіти. Відомство звернулося з листом до керівників департаментів (управлінь) освіти і науки ОДА й КМДА, керівників закладів освіти, в якому наголосило на неухильному дотриманні законодавства під час організації освітнього процесу. Так, у разі недотримання вимог про охорону здоров'я, керівники закладів освіти несуть цивільну, адміністративну або кримінальну відповідальність згідно із законодавством (стаття 80 Закону України від 19.11.1992 № 2801-XII «Основи законодавства України про охорону здоров'я»), повідомляє пресслужба МОН. Відповідно до статті 443 Кодексу про адмінправопорушення, порушення правил щодо карантину людей, санітарно-гігієнічних, санітарно-протиепідемічних правил і норм, передбачених Законом «Про захист населення від інфекційних хвороб», інших актів законодавства чи рішень органів місцевого самоврядування з питань боротьби з інфекційними хворобами, тягне за собою, щонайменше, накладення штрафу.

ЦИФРА ДНЯ

99,8%

становив, за даними Держстату, індекс споживчих цін (індекс інфляції) у серпні 2020 року щодо липня

Про добру пенсію подбайте заздалегідь

ЕЛЕКТРОННІ СЕРВІСИ. У ПФУ розповіли про нові корисні й зручні технології, якими можуть скористатися літні люди

Любомира КОВАЛЬ,
«Урядовий кур'єр»

У 2020 році завершується реалізація програми «Стратегія модернізації та розвитку Пенсійного Фонду України на 2016–2020 роки». І саме зараз усі зусилля фахівців фонду спрямовано на завершення впровадження новітніх технологій, перехід на електронний документообіг і надання якісних онлайн-сервісів.

У регіональних відділеннях фонду виокремлено спеціальні підрозділи, які займаються лише обслуговуванням громадян. Тож пішли в небуття часи, коли визначали окремі дні й години, коли відділення ПФ приймають відвідувачів, — розповідає заступниця голови правління Пенсійного фонду Ірина Ковпашко. Решту часу ці фахівці займалися обробленням та підготовкою отриманих документів. Нині працює два окремі підрозділи — одні приймають документи, інші їх опрацьовують.

Відбувся й перехід до етапу оцифрування старих пенсійних справ. У них у відсканованому вигляді зберігаються копії всіх документів, які подавав пенсіонер або підприємство, де він працював раніше, і які є підставою для призначення пенсії та визначення її розміру.

Боротьба за право пити

КОМУНАЛЬНІ ПРИСТРАСТІ. Ужгород через земельні ігри може перетворитися на місто без води

Василь БЕДЗІР,
«Урядовий кур'єр»

На Закарпатті розгортаються події, які можуть обернутися водною катастрофою. Майже двісті тисяч ужгородців, які нині ма-

ють вдосталь питної води високої якості, можуть залишитися без неї. Уже через кілька років стабільне забезпечення водою може змінитися докорінно. І це не чергова стурбованість з приводу глобальної нестачі питної води в усьому світі.

Що ж сталося у закарпатському обласному центрі? Де виникло джерело загроз і чому міста так лякають найближчі перспективи? У цьому розбирався «Урядовий кур'єр». Історія централізованого водопостачан-

ня обласного центру Закарпаття заглиблена у кінець 60-х — початок 70-х років. Саме тоді в селах неподалік Ужгорода — Холмок і Коритняни збудували водозабір «Минай», що використовує запаси потужного Ужлато-

рицького родовища питних вод. Водозабір розташований на території Коритнянської та Холківської сільських рад Ужгородського району. У першій — 5 свердловин, у другій — аж 15.

КУРСИ ВАЛЮТ/БАНКІВСЬКІ МЕТАЛИ

встановлені Національним банком України на 11 вересня 2020 року

USD 27.8346
за 1 долар США

EUR 32.9687
за 1 євро

RUB 3.7066 / AU 54345.39
за 10 рублів

AG 755.24
за 1 трийську унцію

PT 25788.48

PD 64211.92

НОВИНИ ТА КОМЕНТАРІ

Про добру пенсію подбайте заздалегідь

(Закінчення.
Початок на стор. 1)

Нові ж справи від початку формують в електронному вигляді.

А на вебпорталі фонду кожна застрахована особа, що має електронний цифровий підпис (ЕЦП), може створити свій електронний кабінет. Там відображається не лише інформація про застраховану особу щодо набутого нею страхового стажу і розміру виплати, а й про всі проведені перерахунки. Наприклад, у 2020 році такі перерахунки проводили у січні, травні, липні, серпні, і ще планують у вересні. І щоразу рішення Кабміну або Верховної Ради зумовлює необхідність переглянути розміри пенсій багатьох українців.

«До фахівців ПФ звертаються люди, які, скажімо, ще не набули права на пенсію, але це має статися невдовзі. І вони вже нині замислюються, як краще було б її нарахувати. Звертаються й ті, кому виплату вже призначено, із запитанням: чи можливо її перерахувати у бік збільшення. Проте на момент, коли людина набуває права на пенсію, вона підходить до цього із тими здобутками, які має на той час. Тож вплинути на розмір майбутньої пенсії, щоб вона була більшою, можна лише до часу, коли настане момент її призначення. І один із таких шляхів — працювати легально, мати

офіційну зарплату і сплачені внески», — наголосила фахівця.

Нині для 11,2 мільйона українських пенсіонерів середній розмір виплати на 1 липня 2020 року становить 3393 гривні. Об'єктивно — цього недостатньо. Але це ті кошти, виплату яких ПФ гарантує щомісяця. І спрямовує на ці цілі в середньому щомісяця понад 39 мільярдів гривень — сума дуже велика. Загалом за 2020 рік на пенсійні виплати спрямують 481,3 мільярда гривень.

Що таке «Пенсійний калькулятор»?

Скориставшись ЕЦП на сайті ПФУ, можна одразу побачити чимало інформації про себе: ПІБ, дату народження, повну інформацію про офіційний трудовий стаж. Та в цифровому вигляді інформація доступна лише відтоді, коли дані ПФ почав накопичувати у цифровому вигляді, тобто з 1 січня 2004 року. Та перейматися не слід. Адже попередній стаж також буде зараховано до трудової діяльності, але вже на підставі інших документів. І найголовніший серед них — трудову книжку. Це можуть бути дипломи про закінчення вишів, документи про проходження строкової служби у Збройних силах, сві-

доцтва про народження дітей тощо.

«Пенсійним калькулятором» людина може розрахувати свою майбутню пенсію на час, коли їй виповниться 60 років. Враховуючи той стаж, якого вона зможе набути до того моменту. І це дуже важливо. Адже не слід забувати, що з 2028 року для виходу на заслужений відпочинок слід набути не лише 60-річного віку, а й страхо-

в майбутньому, як зробити так, аби до моменту виходу на заслужений відпочинок зробити все можливе для підвищення пенсії. Кожен також може побачити, чи має він певний запас стажу в разі раптової втрати роботи.

Нині, коли мінімальна платня зросла до 5 тисяч гривень, у пенсійне законодавство також вносять корективи, за якими 5 тисяч гривень — мінімальна

Вплинути на розмір майбутньої пенсії, щоб вона була більшою, можна лише до часу, коли настане момент її призначення. Один із таких шляхів — працювати легально.

вого стажу не менш як 35 років. Тож увісїши в калькулятор дані про наявний стаж і на який розраховуємо надалі, можемо побачити, якою буде наша майбутня пенсія. Також за стажем можна обчислити, в якому віці за таких параметрів людина набуде права піти на пенсію — у 60, 63 чи у 65 років», — зауважила Ірина Ковпашко.

Протоколи таких розрахунків зберігаються в особистому кабінеті кожного, хто ним скористався. У ПФУ закликають українців усіх вікових категорій за можливості отримати ЕЦП і скористатися цією послугою, аби мати вже зараз уявлення про те, на що можна розраховувати

сума, з якої має бути сплачено внески, щоб відпрацьований місяць зарахували до страхового стажу працюючої людини. Максимальний розмір такої зарплати — 75 тисяч гривень.

Рахуйте гроші й вчіть закони

Отже, «Пенсійний калькулятор» — дуже зручний та корисний сервіс, який дає змогу побачити, на що можна розраховувати в майбутньому, виходячи із чітко зафіксованих сум сплати ЄСВ і страхових внесків. Є також змога врахувати понаднормовий стаж, якщо такий є, та розрахувати надбавки за

відтермінування часу виходу на пенсію.

Сервісом уже скористалися 292 тисячі українців, проведено 142,4 тисячі розрахунків. Тобто це ті люди, які дійшли до логічного завершення цього процесу й отримали результат у вигляді протоколу розрахованої пенсії. Якщо ж, з урахуванням стажу, людина у 60 років не набуде права на пенсію, їй видають відповідне повідомлення про це.

Таким людям фахівця порадила вивчити пенсійне законодавство, яке регулює і дає змогу отримати розуміння свого майбутнього — буде це призначення державної соціальної допомоги для особи, яка не має права на пенсію, чи, можливо це буде сплата внесків через ДПС за попередні роки, яких не вистачає для стажу і набуття права на пенсію.

«Пенсійний фонд також нещодавно розпочав роботу щодо запровадження ще одного нового та зручного цифрового сервісу — електронної трудової книжки й переведення паперових трудових книжок в електронну форму. Сьогодні на порталі електронних послуг фонду зареєстровано понад 91,5 тисячі звернень щодо подання сканованих паперових трудових книжок для проведення оцифрування й переведення їх в електронний формат», — розповіла Ірина Ковпашко.

«Електронна трудова» — зручний та доступний сервіс для кожного застрахованого українця, що дає змогу переглядати відомості про свою трудову діяльність. У цьому е-документі міститься інформація про всі трудові відносини працівника за даними звітних відомостей роботодавця та про сплачені страхові внески з 1998 року.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів від 27 листопада 2019 року № 1084 «Про запровадження обліку трудової діяльності працівника, фізичної особи-підприємця, фізичної особи, яка забезпечує себе роботою самостійно, в електронній формі», користувачам надано змогу подання через вебпортал сканованих копій паперових трудових книжок або інших документів, які підтверджують трудову діяльність, засвідчених кваліфікованим електронним цифровим підписом.

Сервіс зберігає інформацію про трудову діяльність людини й сплачені страхові внески. У разі втрати паперової трудової книжки не треба витрачати час на відновлення даних, вони будуть збережені в електронному форматі.

Якщо ж людина звикла до паперового документа, вона має право й далі ним користуватися. Законодавчих обмежень тут немає.

Топ досягнень Уряду за пів року роботи (частина 2)

АКТУАЛЬНА ТЕМА

Боротьба за право пити

(Закінчення.
Початок на стор. 1)Чуже оголосили...
своїм

Відтоді як усі землі перейшли із загальнодержавної у власність громад або стали приватними, бажання прихопити собі спільне часто стають на заваді цивілізованим стосункам у земельних відносинах. У цьому руслі діяли депутати Коритнянської сільської ради, що на Ужгородщині. На чолі з головою Ігорем Бадиною вирішили: все, що на території ради, належить їй. Навіть водозабірні споруди, які перебувають на балансі комунального підприємства «Виробниче управління водопровідно-каналізаційного господарства міста Ужгород» (далі в тексті — водоканал) і є власністю Ужгородської міської ради. Відтак останній довелося пройти звивистий шлях судових розглядів, обстоюючи в них право на... власне майно. І зовсім недавно цей шлях успішно для неї завершився.

Але це не єдиний випадок, коли від зазіхань коритнянців доводиться боронити те, що їм раніше не належало, а тепер вони почали вважати своїм. Коритнянські депутати взяли роздавати землі на площах, на яких розміщено водозабір, що живить водою Ужгород і прилеглі села — загалом близько 180 тисяч чоловік.

Нині коритнянці заборгували водоканалові майже 18 мільйонів гривень, накопичених у період, коли розрахунок зі споживачами проводили через сільську раду. І хоч тепер розраховуються самостійно за спожиті послуги, однак сільська рада, що має компенсувати обсяги втрат води у власних мережах, продовжує накопичувати борги. Втім, це не зупинило Коритнянську сільську раду на чолі з Ігорем Бадиною оголосити водоканалові... війну.

Якщо шкода,
то — неоправна

Проблеми розпочалися у квітні 2018-го — із початком розроблення генеральних планів Коритнян і сусіднього села Кінчеш, які входять до однієї сільради. У повідомленні, надісланому сільрадою водоканалу, містилося прохання розглянути проєктні рішення генпланів. А далі — текст, зміст якого розходився зі здоровим глуздом: треба ліквідувати свердловини водозабору «Минай» та змінити межі II поясу зони санітарної охорони.

У сільській раді роздають ділянки в охоронній зоні, поси-

Малюнок з сайту moemisto.ua

лаючись на нагальні потреби в землі. В одному з документів стверджується: село в наступні 20 років збільшиться на 1500 жителів, і їм потрібно будуватися. У водоканалі, який використовує ці землі і регулярно сплачує земельний податок, вважають наміри забудувати охоронну зону небезпечним прецедентом. Слідом за ст. 58 Земельного кодексу України стверджують: на землях другого поясу санітарної охорони в місцях залягання корисних копалин господарська діяльність заборонена. Водний Кодекс України та низка законів доводять також, що межі другого поясу зони санітарної охорони є межами родовища питних підземних вод загальнодержавного значення. Будуватися не можна як у першому, так і в другому поясах санітарної охорони, дозволено лише у третьому.

— Бо будівлі — це риття котлованів для фундаментів, розорювання землі з усіма наслідками цього, — каже керівник юридичного відділу комунального підприємства «Водоканал» Леся Подсоліна. — А оскільки село Коритняни не має каналізації, то й нечистоти із септиками всмоктуватимуться в землю, де розташовані родовища питної води. Чи буде вона після цього чистою — відповідь однозначна. При цьому постраждають не лише коритнянці, а всі, хто споживає цю воду. І повернути їй чистоту вже не вдасться.

Попри незгоду водоканалу, а також зауваження та вимоги внести зміни в генплан села, висловлені під час розгляду проєкту архітектурно-містобудівною радою, коритнянці у серпні того ж року його затвердили.

Львівська Феміда
здивувала

Комунальне підприємство просило Закарпатський окружний адміністративний суд скасувати генплан сільської ради. На боці водоканалу були органи державної влади та троє жителів Коритнян, які вважали свої права порушеними.

Водоканал виграв справу, але її продовжили розглядати у Восьмому апеляційному адміністративному суді у Львові. Усе йшло до того, що генплан коритнянців таки скасують, але на останньому, четвертому судовому засіданні 26 листопада 2019-го керівники ужгородського підприємства почули... виправдання дій сільської ради.

І це при тому, що вже набуло чинності рішення Верховного Суду України щодо заборони будівництва у II санітарній зоні водозабору (постанова Верховного Суду від 21.11.2019 у справі № 807/166/16). Це щодо курорту з мінеральними джерелами в селі Голубине на закарпатській Свалявині.

Згадуючи про рішення львівських слуг Феміди, юрист «Водоканалу» Леся Подсоліна каже: «Воно дуже здивувало, адже до його ухвалення львівські судді розглядали справу в іншому руслі». Утім, це не зупинило керівництво підприємства і змусило далі боротися за воду вже у Верховному Суді України.

Ще торік у грудні ужгородці спрямували касаційну скаргу до Верховного Суду України, в якій заперечили правомірність ухваленого львівськими суддями рішення. Однак сьогодні вже вересень 2020-го, а рішення суду так і немає. Тоді ж одночасно з касацією водоканал звер-

нувся з клопотанням до ВСУ про призупинення дії рішення львівського суду, поки свій вердикт не виніс Верховний. Однак у задоволенні клопотання йому відмовили. Після цього було повторне клопотання у ВСУ, однак і цього разу суд не знайшов можливим задовольнити його. У водоканалі наполягають на необхідності негайно зупинити виконання незаконних, на думку керівництва, рішень, бо затягування може завершитися екологічною катастрофою і припиненням водопостачання десяткам тисяч людей.

— Ми просимо Верховний Суд України прискорити розгляд цієї справи. Вважаємо, що і обласна рада, і облдержадміністрація теж мали б написати такі клопотання до Верховного Суду, — сказав директор комунального підприємства «Водоканал» Станіслав Карташов. — Питна вода найперша потреба кожного, і право на безпечне життя закріплено в Конституції.

Кому земельну
ділянку!

Тим часом розв'язано руки Коритнянській сільській раді. Там весь цей час роздавали землі в II зоні санітарної охорони водозабору. На них (площею близько 55 гектарів) видано, за наявними відомостями, 480 ділянок, з яких кілька десятків уже отримали й дозвіл на будівництво.

Ці землі Держгеонадра позначила на кадастровій карті України червоним кольором як таку, що належить до II поясу зони санітарної охорони. На карті є і три ділянки дружини голови сільської ради Ігоря Бади: їхній розмір майже 2 гектари. На запитання, чому дружині голови села відведено аж 2 гектари, а іншим — значно менші, Ігор Бадида відповів: «Виділяли стільки, скільки просили». Додав, що по два гектари отримали ще кілька десятків заявників.

Ми поцікавилися у жителів села, чи всі отримували відповідно до заяв. Виявилось — ні. Наші інформатори теж прохали більше, але отримали відмови. Від небайдужих сільських активістів дізнався, що в Коритнянах є достатньо місця під забудову. Вони стверджують, що підставою

для скасування рішення про генеральний план села Коритняни є не лише забудова охоронної зони, а й численні порушення під час його розроблення. Зокрема це стосується процедури скликання громадських слухань щодо генплану: жителі села про них дізналися напередодні проведення. Сільрада не оприлюднила матеріали генплану на своєму сайті, як вимагає чинне законодавство. Тож майже ніхто з ним не ознайомився.

Нині площу з розданими ділянками використовують як сільське пасовище. Завтра, якщо ці наділи відійдуть у приватну власність, сільських корів, яких тут близько 70, ніде буде пасти. Це ще одна міна сповільненої дії, про яку депутати на чолі з Бадиною землякам не розповідають. Та вони й не поспішають ділитися з громадою тими рішеннями, які ухвалюють. Як не повідомляють громаді ні про порядок денний сесій, ні про рішення, які повинні оприлюднювати. Про терміни скликання сесій сільські активісти теж не можуть дізнатися.

Ліцензія
залишається
чинною

Коритнянська сільська рада нещодавно атакувала й з іншого боку: начебто наземні споруди водоканалу перебувають у занедбаному стані, не охороняються. Звернулася в Держгеонадра з вимогою відкликати ліцензію на водокористування, видану ужгородському комунальному підприємству. Коритнянці не зупинили навіть те, що відкликання ліцензії може означати відсутність централізованого водопостачання не лише в обласному центрі, а й у їхньому селі. Утім, цей владний орган вимоги Коритнянської сільської ради відхилив, затвердивши умови діяльності водоканалу.

На цьому тлі різко контрастують відносини водоканалу з Холмківською сільрадою, на території якої розміщено втричі більше свердловин. Із нею ужгородське підприємство не має жодних суперечностей, усі документи оформлено, взаємні обов'язки виконано.

Насамкінець. У серпні відбулася нарада в облдержадміністрації, на якій розглядали діяльність та безпечне функціонування водозабору «Минай». Зазначено, що це питання перебуває на контролі Прем'єр-міністра України. Було створено комісію, до складу якої входять служби, відповідальні за додержання законодавства щодо життєзабезпечення населення. Це вселяє надії, що будівництва в зоні санітарної охорони не допустять, відведення земельних ділянок оголосять незаконним, а відповідні рішення Коритнянської сільської ради втратять чинність.

ФОТОФАКТ

Фото з Урядового порталу

ЗРОШЕННЯ І ЗЕМЛЕРОБСТВО. З діяльністю Інституту зрошувального землеробства Національної академії аграрних наук України вчора під час робочої поїздки до Херсонської області ознайомився Прем'єр-міністр Денис Шмигаль. Йому запропонували презентацію «Розвиток зрошення — фундамент майбутнього Херсонщини». Адже дефіцит вологозабезпечення став основною перешкодою зростання виробництва сільськогосподарської продукції на півдні країни.

«Зміцнення лідерських позицій України на аграрних ринках у світі можливе за умов збільшення зрошуваних земель. Україна має великий потенціал у розвитку системи зрошувального землеробства, але наявні потужності використовують лише на чверть. Тож ми маємо нарошувати площі поливу за рахунок модернізації наявних систем зрошення та побудови сис-

тем крапельного зрошення», — зазначив Денис Шмигаль.

Як зауважив Прем'єр-міністр, такі заходи дадуть змогу збільшити врожайність на Херсонщині щонайменше у 2,5 рази, сприятимуть зростанню ВВП і створенню нових робочих місць, повідомляє департамент комунікацій Секретаріату Кабінету Міністрів.

«На Херсонщині найкраще збережено водогосподарський комплекс і зосереджено найбільші площі під краплинним зрошенням. Тому вона може стати взірцем у будівництві нових і сучасних систем іригації. Президент вже дав завдання уряду розширити програму «Велике будівництво» на будівництво зрошувальних систем у південних областях. Наше спільне завдання — використати наявний потенціал для зменшення природних ризиків», — наголосив Денис Шмигаль.

КРИМСЬКІ РЕАЛІЇ

Політв'язень Приходько:
страждання за патріотизм

МЕТОДИ ФСБ. Як Росія ковала і проукраїнського активіста зробила терористом

Ольга ГЕРАСИМЧУК
для «Урядового кур'єра»

Про кримчанина Олега Приходька вся країна почула у лютому 2019 року, коли співробітники ФСБ провели обшук у його будинку в селі Оріхове Сакського району та вилучили українську символіку, портрет Степана Бандери, прапори партії «Свобода», червоно-чорні прапори, техніку і домашні диски. Після обшуку Приходька відвезли до Сімферополя, де допитували про його діяльність і зв'язки на материковій частині України. Російські силовики тоді ніяк не коментували проведення обшуку у проукраїнського активіста.

До цього Приходька так званий Сакський районний суд Криму 25 червня оштрафував на дві тисячі рублів і визнав винним за частиною першою статті 20.3 кодексу Росії про адміністративні правопорушення. У постанові «суду» зазначено, що «Приходько шляхом доступу третіх осіб до цих предметів і документів пропагує і публічно демонструє нацистську атрибутику і символіку». Приходько не раз наголошував, що атрибутика антикварна та сувенірна.

Вже пізніше, у жовтні, кримчанина затримали працівники ФСБ, йому висунули обвинувачення у «незаконному придбанні, передачі, збуті, зберіганні, перевезенні або носінні вибухових речовин або вибухових пристроїв». А згодом Приходька ще й звинуватили у плануванні вибуху в будівлі генерального консульства Росії у Львові. Відомо також, що у червні 2016 року російські силовики затримували активіста за українські номерні знаки на автомобілі.

Нині його вивезли до Росії, де з червня 2020 року у Південному окружному військовому суді, що у місті Ростов-на-Дону, почався розгляд його справи по суті. Зазначимо, що Приходька було внесено до списку екстремістів Росфінмоніторингу ще у грудні 2019-го, але за законом це можливо тільки коли вирок набув законної сили. Через арешт Олега Приходька в Криму українська Прокуратура Автономної Республіки Крим почала кримінальне провадження за ч. 1 ст. 146 КК України (незаконне позбавлення волі).

Хто він такий?

Олегу Приходьку вже за шістьдесят. До 2014 року він очолював у Сакському районі Криму партію «Свобода», але після окупації її діяльність заборонили. У 2013 році активіст брав участь у подіях Революції Гідності у Києві. Протягом років окупації Приходько не відмовився від проукраїнських поглядів, а тому постійно перебував в полі зору російських спецслужб.

Будинок Олега Приходько схожий на музей. Камін у вітальні прикрашений українським тризубом, а на стінах до приходу співробітників російської ФСБ висіли прапори України, партії «Свобода», червоно-чорний прапор, українські стрічки і портрет Степана Бандери з двома моделями пластмасових автоматів. Все це, за словами активіста, допомагало йому зберегти українську ідентичність у російських реаліях Криму.

«Я живу на своїй українській землі. Росіяни підкреслюють свою ідентичність — вішають триколон,

кримські татари — свою символіку, а я — етнічний українець, тому у мене український прапор», — неодноразово розповідав активіст у ЗМІ.

Приходько народився і все життя прожив у Криму. Він — коваль, ремеслом займається з 1990-х. У своїй майстерні виготовляв різні речі для дому — решітки, ворота, декоративні предмети. У 2014 році вони з дружиною переїхали з Сімферополя в село Оріхове. Там подружжя облаштувало свій сільський побут. Визначною пам'яткою їхнього двору є дерев'яна альтанка, встановлена вже після кримських подій 2014 року. Там Приходько зустрічався з друзями і відпочивав з сім'єю. На альтанці напис: «За честь, за волю, за козацьку долю».

До речі, Приходько був долучений до будівництва Хрестовоздвиженської церкви в Євпаторії, яку

не знайомий. Через це суд вилучив Приходька із зали суду.

18 червня відразу після початку засідання адвокат Приходька Нашім Шейхмамбетов подав клопотання про те, щоб до засідання допустили громадського захисника Митрополита Климента (Павла Куца) — голову Православної місії допомоги жертвам порушення прав людини та особам, позбавленим волі.

«Хочу звернути увагу суду на те, що Куц має досвід участі у кримінальних справах як громадський захисник. У 2018 році його допущено Роздольненським районним судом Республіки Крим як громадського захисника. Його участь дасть змогу мені, Олегу Аркадійовичу, отримати моральну, духовну допомогу і підтримку. У Конституції РФ є статті, які вказують на право отримання юридичної допомоги та право мати кілька

ходько обурився відмовою в допуску архієпископа Климента до справи та висловив припущення, що, мабуть, прокурор належить до комуністів, які завжди ненавиділи Україну і українських священиків.

9 липня суд заборонив фотозйомку до кінця процесу без будь-якої мотивації. Також допитав двох свідків звинувачення — Тимура Іріха та Володимира Кунцова. У залі були присутні — донька Приходька Наталія Афанасєва і український консул Юрій Довгуля. «Я не вірю, що він міг щось таке зробити. Йому точно це підкинули, щоб посадити. Вони (правоохоронні органи. — Ред.) йому спокою не давали, весь час обшукували, штрафували, допитували. Він неугошний був цій владі», — сказав у своєму виступі Тимур Іріх.

Свідок розповідає, що жодних терактів вони не обговорюва-

потання про визнання цих доказів недійсними, оскільки їх взято з інтернету та не мають автора.

Згодом Приходько розповідає, як проходив обшук у його гаражі і стверджує: вибухівку підклали йому співробітники ФСБ. Прокурор продовжує оприлюднення доказів. Надають довідку, що Приходько на обліку у нарколога не стояв. Держзвинувачення зачитує список комплектуючих вибухового пристрою, знайдених у гаражі Приходька. Прокурор оголошує довідку про відбір біоматеріалу з порожнини рота. Шейхмамбетов запитує Приходька, чи відбирав у нього хтось біоматеріал до того, як це було оформлено процесуально. Приходько розповідає, як до нього у відділенні ФСБ підійшов хтось, представився лікарем і попросив відкрити рота, після чого провів усередині ватною паличкою, а потім чимось схожим на тампон обробив порожнину рота. За словами Приходька, коли він розповів про це слідчому Романцю, той відповів, що він фантазує. Шейхмамбетов уточнює, чи усвідомлював Приходько, що це і для чого проводиться. Той відповідає негативно.

Прокурор зачитує експертизу, яка підтверджує наявність біоматеріалу (ДНК) Приходька на вилученій вибухівці. Адвокат Сергій Легостов запитує у нього, звідки біологічні сліди з'явилися на вибухівці. Приходько відповідає, що їх нанесли на вибухівку після огляду лікаря в управлінні ФСБ оперативники.

27 серпня на черговому засіданні у «справі Приходька» російський суд допитав співробітників ФСБ і вивчав речові докази. Свідки — співробітники кримського управління ФСБ Дмитро Грамашов і Олексій Сімонов, а також колишній понятий Олексій Катасонов.

Сімонову Приходько не знайомий, «оперативно-розшукові заходи в межах кримінальної справи ні до, ні після її порушення він не проводив, але брав участь в слідчих заходах». Ідеться про обшук у Саках торік восени. На обшуку був «у ролі співробітника ФСБ». З цієї санкції туди потрапив — не пам'ятає. Каже, що було двоє понять, яких залучив слідчий, прізвище якого він теж не пам'ятає. Обоє чоловіків знайшли на зупинці на виїзді із Сімферополя. Вони їхали разом зі співробітниками ФСБ до місця проведення обшуку, але ні про що не розмовляли.

Слідчий Дмитро Грамашов керував опергрупою, що проводила обшук у будинку Приходька. Пам'ятає, що було два поняті, і не було вибухотехніка. Звідки взялися поняті — не пам'ятає. Слідчий розповідає, що йому було очевидно, що в будинку — антиросійська атмосфера.

«Богом клянусь, тут повинні бути ті, кого сьогодні допитували, а не я», — каже Приходько після закінчення чергового засідання.

Російське кривосуддя над Олегом Приходьком триває й надалі.

Нагадаємо, раніше Уповноважена Верховної Ради України з прав людини Людмила Денісова озвучувала різну кількість українських політв'язнів, які перебувають в ув'язненні в Росії: від 113 до 115. У списку Кримськотатарського ресурсного центру перебувають 86 кримських політв'язнів. Такі самі цифри — у Кримської правозахисної групи.

Будинок Олега Приходька в Криму схожий на музей, а дерев'яна альтанка прикрашена написом «За честь! За волю! За козацьку долю!»

місцева громада зводила власними силами. Купол допомагав встановлювати саме він. Ще до окупації Криму проросійські політики та активісти активно перешкоджали будівництву цього храму. Була навіть спроба спалити будівлю, проте єпархія все ж домоглася свого і храм відкрили. Нині дерев'яний храм хоче закрити окупаційна влада і вже навіть винесла припис про його знесення. Українська громада з метою захисту каплиці звернулася до Європейського суду з прав людини.

Російське кривосуддя

На засіданнях у Південному окружному військовому суді, що у місті Ростов-на-Дону, постійно присутні активісти Кримської солідарності, які висвітлюють їхній перебіг та інформують про те, що там відбувається. Приходько часто не стримується у висловлюваннях і періодично суд його видаляє із зали засідань.

Так, 9 червня під час судового засідання при допиті «свідків обвинувачення» — співробітників ФСБ Андрія Землякова та Володимира Стеценка, «підсудний» не стримав емоцій та назвав їх «мусорами» і зрадниками, які продали Україну та підкреслив, що з ними

захисників. Відмова суду може бути лише за наявності істотних доказів або за наявності передбачених законом обставин виключають участь захисників», — підкреслив Шейхмамбетов.

Згодом суд допитав оперативника ФСБ Дмитра Перепелицю, який повторив фавбулу звинувачення: Приходько хотів підірвати адміністрацію міста Саки, спалити консульство РФ у Львові, щоб вплинути на рішення влади про повернення Кримського півострова до складу України.

23 червня чергове засідання суду по «справі Олега Приходька» розпочалося з розгляду клопотання про допуск як громадського захисника Митрополита Сімферопольського і Кримського Православної церкви України Климента. «Приходька знаю з 1998 року, він допомагав мені робити зварювальні роботи в церкві в Євпаторії. Знаю імпульсивний характер Олега Приходька, знаю, що він потребує духовної підтримки і спілкування. Прошу призначити мене громадським захисником», — наголосив у суді Климент.

Держобвинувач заперечує: ніякої процесуальної функції поява громадського захисника не несе, а суд відмовляє в клопотанні, називаючи його необґрунтованим. При-

ли, вважає це все сфабрикованою справою. Пояснює, що Приходько колекціонував символіку, моделі військової техніки, прапори зарубіжних країн. Щодо націоналістичної атрибутики пояснити нічого не може. «Крим був і буде українським, а вдома у мене українська атрибутика. Не я до вас в Москву на танку заїхав, а ви до мене! Завтра до нього та сама мерзота приїде через те, що він правду сказав! Історія повторюється...» — вигукнув Приходько з «акваріума».

Наступний свідок — Володимир Кунцов, колишній глава адміністрації Сакського району під час виступу зауважує: «У нас не та репутація, щоб ми обговорювали якийсь тероризм. Не знаю, ким є Приходько, але вважаю, що в цій країні кожен може бути тим, ким хоче. Для мене націоналізм не є лайкою. Вдома у нього я нацистської символіки не бачив, бачив тільки державну українську, його татування з ним не обговорював. Щодо його поглядів і політичної діяльності не в курсі».

6 серпня суд тривав. На початку прокурор зачитав довідку з Вікіпедії про Організацію українських націоналістів, в якій перебував Приходько. Один із адвокатів Приходька Нашім Шейхмамбетов запевняє, що захист заявить кло-

Фото з сайту oleg_prihodko

ЗАПИТАЙТЕ В ЕКСПЕРТА

Документування іноземців та реєстрація дитини громадянином України

**Начальник
Центрального
міжрегіонального
управління ДМС
у м. Києві
та Київській області
ВЯЧЕСЛАВ ГУЗЬ**

Прошу вас надати роз'яснення з такого питання: при оформленні закордонного паспорта на свою дитину мені було сказано, що необхідно отримати довідку про реєстрацію особи громадянином України. Які документи мені необхідно надати до міграційної служби для отримання такої довідки та який термін її дії?
Є. Грабуцька, м. Київ

Так, справді, для документування паспортом громадянина України для виїзду за кордон дитини, відповідно до вимог Порядку оформлення, видачі, обміну, пересилання, вилучення, повернення державі, визнання недейсним та знищення паспорта громадянина України для виїзду за кордон, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 7 травня 2014 №152 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 16 листопада 2016 №1001), поміж інших документів до підрозділу Державної міграційної служби України подається і свідоцтво про народження дитини або документ, що підтверджує факт народження, виданий компетентними органами іноземної держави.

Якщо у свідоцтві зазначено, що батьки або один з батьків дитини на момент її народження були громадянами інших держав або особами без громадянства, також подається довідка про реєстрацію особи громадянином України (у разі оформлення паспорта вперше із застосуванням засобів Єдиного державного демографічного реєстру). При цьому, відповідно до частини 1 статті 7 Закону України «Про громадянство України» від 18 січня 2001 №2235-III (із змінами та доповненнями), особа, батьки або один з батьків якої на момент її народження були громадянами України, є громадянином України.

Слід зауважити, що місце народження особи в цьому разі не впливає на можливість набуття нею громадянства нашої держави: дитина набуває громадянство України незалежно від того, народилася вона на території України чи за її межами.

Варто зазначити, що перелічені умови чинні з 1 березня 2001 року (набрання чинності Закону України «Про громадянство України»).

Для оформлення набуття громадянства України необхідно звернутися до територіального підрозділу Державної міграційної служби України за місцем реєстрації.

Якщо ви зареєстровані в Києві, то для отримання цієї послуги потрібно звернутися з пакетом документів до районного відділу Центрального міжрегіонального управління ДМС у м. Києві

та Київській області. Для отримання цієї послуги попередній запис на прийом в електронну чергу не потрібен.

Звертаю увагу на те, що відповідно до пункту 17 Порядку провадження за заявами і поданнями з питань громадянства України та виконання прийнятих рішень, затвердженого Указом Президента України від 27 березня 2001 року № 215 «Питання організації виконання Закону України «Про громадянство України» (зі змінами, внесеними Указами від 27 червня 2006 року № 588, від 1 лютого 2012 року № 46, від 30 травня 2012 року № 367, від 29 березня 2016 року № 120 та від 6 березня 2019 року № 56/2019 (далі — Порядок), для оформлення набуття громадянства України дитині за народженням на підставі частини 1 статті 7 ЗУ «Про громадянство України» особою, батьки (один із них) якої на момент її народження були громадянами України, один з її батьків подає до територіального підрозділу Державної міграційної служби України за місцем реєстрації такі документи:

— заяву про оформлення набуття дитиною громадянства України за народженням;

— копію свідоцтва про народження дитини;

— копію паспорта громадянина України одного з батьків, який на момент народження дитини перебував у громадянстві України.

Також пред'являються оригінали документів для огляду.

Згідно з пунктом 95 Порядку рішення про оформлення набуття особою громадянства України або про відмову у задоволенні клопотання про оформлення набуття особою громадянства України не пізніше як у тримісячний строк з дня надходження документів надсилається до територіального підрозділу ДМС, до якого документи були подані заявником. Упродовж цього часу триватимуть необхідні перевірки.

Після прийняття рішення про оформлення належності до громадянства України видається довідка про реєстрацію особи громадянином України, яка в подальшому і послууге підставою для оформлення паспорта громадянина України для виїзду за кордон.

Звертаю увагу на те, що для отримання довідки про реєстрацію особи громадянином України у м. Києві, одному з батьків дитини необхідно звернутися до Управління громадянства Центрального міжрегіонального управління ДМС у м. Києві та Київській області (вул. Березняківська, 4а, каб. 28) та здійснити оплату адміністративної послуги (137 грн 75 коп.), згідно з Переліком платних послуг, які надаються підрозділами Міністерства внутрішніх справ, Національної поліції та Державної міграційної служби, і розмір плати за їх надання, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 04.06.2007 №795 (у редакції постанови КМУ від 26.10.2011 №1098). У разі письмового звернення особи щодо термінового надання послуги у строк до 10 днів, розмір плати збільшується на 100 відсотків і становитиме 275 грн 50 коп.

Зауважу, що термін дії вищезазначеної довідки не обмежений. Втім, коли дитина отримає паспорт громадянина України на основі цієї довідки, сама довідка вже буде не потрібна.

Мій керівник підприємства, який працює в м. Одеса, є громадянином Латвії. В нього закінчується строк дії посвідки на тимчасове проживання в Україні. Скажіть, будь ласка, які документи мені необхідно подати до міграційної служби для продовження посвідки та чи маю я право на підставі довіреності здійснювати такі дії?

Ю. Красунько, м. Одеса

Посвідка на тимчасове проживання є документом, що посвідчує особу іноземця або особу без громадянства та підтверджує законні підстави для тимчасового проживання в Україні. У разі закінчення строку дії посвідки на тимчасове проживання в Україні підлягає обміну (процедуру «продовження» дії посвідки скасовано).

Відповідно до пункту 19 Порядку оформлення, видачі, обміну, скасування, пересилання, вилучення, повернення державі, визнання недейсним та знищення посвідки на тимчасове проживання, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.04.2018 №322 (далі — Порядок), у разі закінчення строку дії посвідки на тимчасове проживання документи для її обміну можуть бути подані не пізніше ніж за 15 робочих днів до дати закінчення строку її дії. У такому разі посвідка, що підлягає обміну, після прийому документів повертається особі, яка здає її під час отримання нової посвідки.

У разі, якщо не подати документи для обміну посвідки за 15 робочих днів до закінчення строку її дії, матиме місце порушення іноземцем правил перебування в Україні, за що законодавством нашої країни передбачена адміністративна відповідальність.

Для обміну посвідки на тимчасове проживання необхідно зібрати пакет документів і звернутися за місцем проживання іноземця або особи без громадянства — до територіального органу/підрозділу Державної міграційної служби України або, у разі забезпечення їх відповідними матеріально-технічними можливостями, — до «Паспортного сервісу» чи центру надання адміністративних послуг (далі — уповноважений суб'єкт).

Пункт 39 Порядку передбачає, що для обміну посвідки іноземця або особа без громадянства подають такі документи:

— посвідку, що підлягає обміну;

— паспортний документ іноземця або документ, що посвідчує особу без громадянства (після пред'явлення повертається) та його копію;

— переклад на українську мову сторінки паспортного документа іноземця або документа, що посвідчує особу без громадянства, з особистими даними, засвідчений у встановленому законодавством порядку;

— документ, що підтверджує сплату адміністративного збору (оригінал), або документ про звільнення від його сплати (оригінал після пред'явлення повертається, копія додається). На сьогоднішній день вартість отримання послуги становить 891 грн.

Відповідно до пункту 40 Порядку, у разі коли обмін посвідки здійснюється у зв'язку із закінченням строку її дії, додатково подаються дійсний поліс медичного страхування на весь строк дії посвідки та документи, зазначені у пункті 33 цього Порядку.

Згідно з пунктом 33 Порядку необхідно надати додаткові документи залежно від категорії іноземців, тобто від того, що слугує підставою для тимчасового перебування іноземця в Україні: він прибув для працевлаштування або для роботи у представництвах іноземних суб'єктів господарювання в Україні, зареєстрованих у встановленому порядку; чи якщо іноземець є засновником та/або учасником, та/або бенефіціарним власником (контролером) юридичної особи, зареєстрованої в Україні, та інше.

У разі необхідності заявник може звернутися по консультацію до профільного підрозділу Міграційної служби, який займається питаннями документування іноземців.

Щодо подачі документів від іноземця на обмін посвідки на тимчасове проживання на підставі довіреності, зазна-

чу, що це не відповідає нормам чинного законодавства.

Адже посвідки нового зразка у формі пластикової ID-картки з безконтактним електронним носієм, які видають в Україні з 2018 року, містять електронний підпис власника, його фото і відбитки пальців.

Так, відповідно до пункту 22 Порядку, у разі відповідності поданих документів вимогам цього Порядку працівник територіального органу/територіального підрозділу ДМС чи уповноваженого суб'єкта з використанням електронного цифрового підпису та із застосуванням засобів Єдиного державного демографічного реєстру формує заяву-анкету (зокрема здійснює отримання біометричних даних, параметрів). Після перевірки заяви-анкети іноземець або особа без громадянства власним підписом підтверджує правильність внесених до неї відомостей про особу.

Якщо іноземець або особа без громадянства через фізичні вади не можуть підтвердити власним підписом правильність таких відомостей, працівник територіального органу/територіального підрозділу ДМС, уповноваженого суб'єкта робить відмітку про неможливість такого підтвердження та засвідчує правильність внесених до заяви-анкети відомостей про особу власним підписом.

Тому іноземці або особи без громадянства, які досягли 16-річного віку або не досягли 16-річного віку, але самостійно прибули в Україну з метою навчання, подають заяви-анкети особисто.

Відповідно до пункту 37 Порядку, рішення про оформлення посвідки приймається територіальним органом/територіальним підрозділом ДМС за результатами ідентифікації іноземця або особи без громадянства, перевірки поданих документів та відсутності підстав для відмови в її видачі. Посвідка видається протягом 15 робочих днів з дати прийняття документів від іноземця або особи без громадянства. Отримати готову посвідку на тимчасове проживання в Україні може також лише її власник особисто, адже під час видачі посвідки проводиться процедура верифікації.

Звертаю увагу на те, що згідно з пунктом 59 Порядку, якщо іноземець або особа без громадянства не отримали посвідку протягом шести місяців з дня її оформлення, вона знищується.

Я проживаю та працюю на підприємстві в м. Києві вже майже 4 роки. Чи могу я отримати посвідку на постійне проживання та які документи для цього необхідно надати до міграційної служби?

М. Ісабалаєва, м. Київ

Процедура документування іноземців та осіб без громадянства посвідкою на постійне проживання в Україні регулюється чинним міграційним законодавством України, зокрема Порядком оформлення, видачі, обміну, скасування, пересилання, вилучення, повернення державі, визнання недейсним та знищення посвідки на постійне проживання, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 квітня 2018 року № 321 (далі — Порядок оформлення).

Відповідно до пункту 3 Порядку оформлення, посвідка оформлюється іноземцям або особам без громадянства, які мають дозвіл на імміграцію в Україну (рішення, що надає право іноземцям та особам без громадянства на прибуття в Україну чи залишення в Україні у встановленому законом порядку на постійне проживання).

Отже, для отримання посвідки на постійне проживання іноземцю або особі без громадянства необхідно отримати дозвіл на імміграцію в Україну.

Умови і порядок імміграції в Україну іноземців та осіб без громадянства врегульовані Законом України «Про імміграцію» від 7 червня 2001 № 2491-III (із змінами та доповненнями) (далі — Закон) та Порядком провадження за заявами про надання дозволу на імміграцію і поданнями про його скасування та виконання прийнятих рішень, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.12.2002 № 1983 (далі — Порядок провадження).

Відповідно до статті 4 вказаного Закону, право на отримання дозволу на імміграцію по квотовій категорії мають:

1) діячі науки та культури, імміграція яких відповідає інтересам України;

2) висококваліфіковані спеціалісти і робітники, гостра потреба в яких є відчутною для економіки України;

3) особи, які здійснили іноземну інвестицію в економіку України іноземною конвертованою валютою на суму не менше 100 (ста) тисяч доларів США;

4) особи, які є повнорідними братом чи сестрою, дідом чи бабою, онуком чи онукою громадян України;

5) особи, які раніше перебували в громадянстві України;

6) батьки, чоловік (дружина) іммігранта та його неповнолітні діти;

8) особи, які безперервно проживали на території України протягом трьох років з дня встановлення їм статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми;

9) особи, які прослужили у Збройних Силах України три і більше років.

Квота імміграції — це гранична кількість іноземців та осіб без громадянства, яким передбачено надати дозвіл на імміграцію протягом календарного року. Квота імміграції встановлюється Кабінетом Міністрів України у визначеному ним порядку.

Дозвіл на імміграцію поза квотою імміграції надається:

1) одному з подружжя, якщо другий з подружжя, з яким він перебуває у шлюбі понад два роки, є громадянином України, дітям і батькам громадян України;

2) особам, які є опікунами чи піклувальниками громадян України, або перебувають під опікою чи піклуванням громадян України;

3) особам, які мають право на набуття громадянства України за територіальним походженням;

4) особам, імміграція яких становить державний інтерес для України;

5) закордонним українцям, подружжям закордонних українців, їх дітям у разі їх спільного в'їзду та перебування на території України;

6) особам без громадянства, які проживали на території України на підставі посвідки на тимчасове проживання протягом двох років з дня визнання їх особами без громадянства.

Отже, працевлаштування на території України впродовж 4 років не є підставою для отримання дозволу на імміграцію, і в подальшому — посвідки на постійне проживання в Україні.

За наявності підстав для отримання дозволу на імміграцію відповідно до статті 4 Закону України «Про імміграцію», ви можете звернутися до територіального органу ДМС за місцем проживання із відповідною заявою та документами, визначеними статтею 9 Закону України «Про імміграцію» та пунктом 11 Порядку провадження. Після отримання дозволу на імміграцію в Україну, ви зможете звернутися для оформлення посвідки на постійне проживання.

Запитання можете надсилати на електронну адресу
expert@ukcc.com.ua

